

OGLAŠAJTE V
NAJBOLJŠEM
SLOVENSKEM
ČASOPISU V OHIU
★
Izvršujemo vsakovrstne
tiskovine

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

ADVERTISE IN
THE BEST
SLOVENE NEWSPAPER
OF OHIO
★
Commercial Printing of
All Kinds

VOL. XXXII. — LETO XXXII.

CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY (SREDA), MARCH 9, 1949

STEVILKA (NUMBER) 48

Domače vesti

Iz bolnišnice

Mrs. L. Chesnik se je vrnila iz bolnišnice na svoj dom na 22715 Miles Rd., Warrensville, O. Najlepše se zahvaljuje vsem prijateljicam in znancom za obiske, darila, kartice in cvetlice, ki jih je bila deležna. Sedaj se jo lahko obišče na domu.

Štetje znamk

Nocoj ob sedmih bodo člani ce krožka št. 1 Prog. Slovenk šteje prodajne znamke (Sales Tax Stamps) v Slo. del. domu na Waterloo Rd. Vse one članice in drugi, ki so obljubili šteti te znamke za podruž. šte. 48 SANSa, so prošeni, da pridejo.

Pozdravi

Pozdrave iz solne Floride, kjer se nahajajo na obisku, pošilja Mr. in Mrs. Joseph Dolinar, Mr. in Mrs. Anton Petkovšek ter Theresa Petkovšek.

Sinček doma

Iz St. Luke's bolnišnice je bil prepeljan domov David Plesničar, sinček Mr. in Mrs. Angel Plesničar, 279 E. 214 St. Starši se lepo zahvaljujejo vsem prijateljem in sorodnikom za kartice, darila, itd.

Izredna posebnost

Zene, ki nameravajo kupiti nov pralni stroj, bodo prav storile, če bodo obiskale Oblakovo trgovino s pohištvo na 6612 St. Clair Ave., kjer se jim bo v temu oziru nudila izredna posebnost. Fin pralni stroj Apex izdelka si lahko nabavite skupno z manjšim ročnim pralnikom za ceno, ki vam prihrani \$34.95. Kupite lahko z majhnim predplačilom, ostalo pa na lahko tedensko odplačevanje.

VODILNI BOLGARSKI PASTORJI OBDOJENI V DOSMRTO JEČO

SOFIJA, 8. marca—Štirje vodilni protestantovski pastori v Bolgariji, ki so se zagovarjali proti obtožbam o vohunstvu, so danes bili obsojeni v dosmrtno ječo.

V dosmrtno ječo obsojeni pa so:

Pastorji so: Georgij Zjapkov, Janko Nikolov Ivanov, Nikolaj Mihajlov Naumov in Georgij Nikolaj Černov.

Omenjeno četvorico je okrajna sodnija spoznala za krive vohunstva za neko tujo silo. Poleg tega so bili spoznani za krive v protipostavnih črnoborzijskih špekulacijah z denarjem, radi česar so bili obsojeni na nadaljnjih 15 let ječe in na globo po 500,000 levov za vsakega. Pastorji pa so zgubili tudi civilne pravice in premoženje.

Omenjeni pastori so bili obsojeni tudi radi širjenja lažnih vesti. Radi tega so dobili šest let zapor, izgubili so civilne pravice in dobili globo 500,000 levov za vsakega. Dalje jih je sodnija obsodila radi širjenja vesti, ki so škodljive dostojnosti Bolgarije. Za to protipostavno aktivnost so bili zopet obsojeni na 15 let v ječi, 800,000 levov globo in izgubo pravic za dobo 20 let.

(Pastorji so bili štirikrat obsojeni, ker so se morali zagovarjati za vsako obtožbo posebej. Kar se leva tiče, velja 100 bolgarskih levov okrog 3.5 ameriških centov.)

Glavni obtožbenec se izognil smrtni kazni

Glavni obtožbenec je bil Zjapkov, ki se je izognil smrtni kazni. Zjapkov je bil spoznan za krivega izdajstva v službi države.

Nove zahteve Jugoslavije na konferenci v Londonu

Sovjetski delegat napadel zapadne sile, ker so zavrgle jugoslovanske zahteve za neodvisnost Slovencev

LONDON, 7. marca—Jugoslavija je danes predložila zastopnikom zunanjih ministrov štirih velikih sil, ki razmotrivajo o mirovni pogodbi za Avstrijo, sedem novih zahtev napram Avstriji.

Zastopnik jugoslovanskega zunanjega ministra dr. Aleš Bebler je v imenu svoje vlade zahteval:

Da Avstrija takoj prepove vso germansko propagando, kakor tudi propagando proti Združenim narodom.

Vse razmeščene osebe in begunci, ki se ne želijo vrniti v Jugoslavijo, morajo tri mesece po sklenitvi mirovne pogodbe zapustiti Avstrijo. Dalje mora Avstrija pristati, da bi tem osebam odobrila državljanstvo le po privolitvi države njihovega porekla.

Avstrija mora demilitizirati svoje meje z Jugoslavijo v globini najmanj 13 milj.

Avstrija mora vrniti umetniška in kulturna dela, ki so za časa vojne bila oropana v Jugoslaviji.

Avstrija se mora odpovedati vsem lastninskim pravicam v Jugoslaviji.

Avstrija mora prevzeti odgovornost za plačanje svojega predvojnega dolga Jugoslaviji.

Avstrija ne sme spreminjati tok raznih rek, ki tečejo v Jugoslavijo.

Sovjetski delegat napadel zapadne sile

Pred tem je sovjetski delegat

Georgij Zarubin napadel zapadne sile, ker so zavrgle jugoslovanske zahteve, da se znotraj Avstrije ustanovi neodvisno provinco za Slovence.

Zarubin je obtožil zapadne sile—Zedinjene države, Anglijo in Francijo—da so zavrgle jugoslovanske zahteve, ne da bi predložile kakšne veljavne razloge.

Sovjetski delegat je več kot tri ure skušal vplivati na zapadne sile, da bi umaknile svoje ugovore proti avtonomni provinci za koroške Slovence in pristale na posebne pravice za vse manjšinske skupine, ki bi ostale izven takšne slovenske province.

Zarubin je končno predlagal novi kompromis, namreč, da bi se ustanovilo avtonomno slovensko provinco, ki bi bila deseta provinca Avstrije. Rekel je, da je to jasna želja koroških Slovencev.

Angleški delegat James Marjoribanks pa je odgovoril, da ni nobenih dokazov, s katerimi bi se lahko podprlo zagotovilo sovjetskega delegata, da koroški Slovenci res želijo svojo neodvisno provinco. Pristavil je, da so zapadne sile bile v Avstriji tri leta in da Slovenci, ki živijo v Avstriji, ne želijo biti neodvisni.

Jutri bodo zastopniki razmotrivali o zahtevah Jugoslavije tikajočih se vojne odškodnine.

KOMUNISTI NA BURMI NAGLO NAPREDUJEJO

LONDON, 8. marca—Angleški poročevalci pravijo, da so uporni Karmeci in komunisti zavzeli večji del Burme. Angležem naklonjena vlada sedaj kontrolira le glavno mesto Rangoon in nekaj izoliranih področij. Radi stroge cenzure zunanji svet ni vedel, da so uporniki pod vodstvom komunistov zavzeli skoraj celo deželo.

Zabavni večer Slov. nar. čitalnice

Slovenska nar. čitalnica priredi v soboto 12. marca zabavni večer v spomin 100-letnice smrti največjega slovenskega pesnika Franka Prešerna v Slov. nar. domu v dvorani št. 1 novo poslopje.

V ta namen je tudi čitalnica izdala spominske letake, na katerih so tiskane nekatere njegove originalne pesmi in slika France Prešerna. Poleg tega bo tudi podan govor o njegovi zgodovini, katerega bo podal Janko N. Rogelj. Po govoru se bo pa vršila domača zabava s prigrizki in pijačo. Čitalnica vas vabi, da posetite to proslavo v polnem številu. Vstopnina je prosta.

Zamenjana suknja

Zadnjo soboto zvečer se je vršil sestanek društvenih zastopnikov v dvorani št. 2, kjer je po seji eden izmed navzočih vzel napačno suknjo. Prosi se ga, da jo vrne Mr. Mike Ludviku na 9125 Prince Ave., kjer dobi svojo nazaj.

VARNO MESTO

OLEMAN, Tex., 7. marca.—Coleman je eno najbolj varnih mest v deželi. Že dve leti ni bilo nobene prometne nesreče s smrtno posledico.

Albanski radio naslovil apel na Jugoslovanke

TRST, 8. marca.—Albanski radio je danes pozval jugoslovanske žene, naj pospešijo "krvavo borbo, da se uniči Tita in njegovo kliko."

Poziv na jugoslovanske žene je bil naslovljen iz Tirane, glavnega mesta Albanije, ob priliki proslave Mednarodnega dneva žena. Govornik je bil Pera Ivanovič, bivši predsednik Najvišje sodnije v Crngori, ki je zbežal iz Jugoslavije po izbruhu spora med Kominformo in vodstvom jugoslovanske Komunistične stranke.

Ivanovič je apeliral na Jugoslovanke, naj spodbudijo svoje sinove in može, da bi "prijeli za orožje in prelili kri za osvoboditev dežele od izdajalske Titove skupine na isti način, kot so pomagali slavni sovjetski armadi, da je našo deželo osvobodila od nemških zatiralcev."

SOVJETSKI PARLAMENT PRED SESTANKOM

MOSKVA, 8. marca.—Danes so začeli prihajati v Mosko člani najvišjega sveta Sovjetske zveze (parlamenta), ki bodo začeli zborovati prihodnji teden. Nekaterih od 1,000 poslancev so prišli iz najbolj oddaljenih krajev Sovjetske zveze in so večinoma potovali na kamelah, drugi iz severnih krajev pa so rabili sanke. Na ulicah Moskve se sprehajajo predstavniki 49 raznih narodnosti, ki skupno predstavljajo okrog 200,000,000 državljanov. Mnogi poslanci so oblečeni v narodne noše.

ČLANI KONGREGACIJE PODPRLI DR. MELISHA

NEW YORK, 8. marca—Dr. John Howard Melish, ki je bil zadnji teden izobčen s položaja rektorja episkopalne cerkve v Brooklynu, je danes izjavil, da bo držal pozicijo, ker so mu člani cerkve odglašali zaupnico.

Dr. Melish je bil izobčen po ukazu škofa Jamesa De Wolfa, ker je njegov sin predsednik Sveta za sovjetsko-ameriško prijateljstvo.

Verniki so z 261 proti 27 glasov glasovali za izobčitev devetorice članov župnijskega urada, ki so zatožili dr. Melisha pri škofu in zahtevali, da se ga odstrani s položaja.

117 STAVK SO IMELI ANGLEŽI V JANUARJU

LONDON, 7. marca.—Ministristvo za delavstvo je danes sporočilo, da je v januarju bilo v Angliji 117 stavk, katere se je udeležilo 54,000 delavcev.

TO TI JE ŽENINI!

(Kačar ženinu): Če se poročiš, ti bo sedela ljubka ženica na kolenih in okoli tebe bo skakalo šest ali osem malih otročičev kakor mali piščanci ter se bodo zabavali. Kaj pa si sedaj? Poglej se v zrcalo, kлада nemarna, in kaj vidiš? Tvoj neumni obraz!

(Ženin): Torej je nevesta zadovoljna z menoj? Ali mi je mogoče rekla ljubček moj, srček moj, muček moj?

(Kačar): To bo prišlo vse pozneje na vrsto. Sedaj pa glejmo, da pride do poroke.

Iz igre "Ženitev", ki jo poda dramski zbor "Naša zvezda" za krožek št. 1 Prog. Slov. v nedeljo pop. ob 3:30 v Slov. del. domu na Waterloo Rd.

Sovjetska zveza ne pripravlja vojaške agresije, pravi Dulles

Kitajski katoliški časopis napadel pomoč iz Amerike

NANKING, 7. marca.—Kitajski katoliški časopis "Yi Sih Pao" je danes zahteval, naj kitajska nacionalistična vlada zavrne nadaljnjo pomoč iz Zedinjenih držav, ker da je ta pomoč odgovorna za podaljšano civilno vojno.

Katoliški časopis kontrolira nadškof Paul Yi Pin, ki se nahaja na obisku v Zedinjenih državah.

(Nadškof Pin se skupaj s Ciangkajškom nahaja na komunističnem seznamu vojnih zločincev).

V uredniškem članku katoliškega časopisa, ki je vedno napadal komuniste, je med ostalim rečeno, da ameriški pomožni program predstavlja vmešavanje v notranje zadeve Kitajske in da mu je namen, da služi ameriškim vojaškim ciljem.

Časopis je priobčil, da se odobri resolucijo, ki se nahaja pred nacionalistično zakonodajno zbornico, na osnovi katere bi se zavrglo vsako nadaljnjo ameriško pomoč.

ZA TISTE, KI MENIJO, DA IMAJO SIBKO SRCE

BOSTON, 7. marca.—Dr. Tinsle R. Harrison iz Dallas, Tex., ki je predsednik Američan Heart Association, je danes izjavil da so osebe, ki menijo, da je srce šibek organ, v zmoti.

Na banketu je učeni doktor izjavil:

"Srce v eni uri izvrši dovolj dela, da bi lahko s to energijo dvignilo 150 funtov težkega človeka na trinadstropno poslopje. V 70 letih delovanja pa srce producira toliko energije, da bi lahko dvignilo nad vodo najtežjo bojno ladjo."

BREZPOSELNOST V NEMCIJI

BERLIN, 8. marca.—Ameriški vojaški poveljnik gen. Lucius D. Clay je danes naznanil, da brezposelnost v zapadni Nemčiji stalno narašča. Doslej je brez dela čez 1,000,000 Nemcev.

Prevzela trgovino

Pred kratkim sta Steve in Jean Lokar prevzela poznano delikatesno trgovino od Joe Simončiča na 6502 Superior Ave. Mr. Lokar je poznani pevec pri pevskem zboru "Jadran" ter se aktivno udeležuje na društvenem in kulturnem polju v Collinwoodu. Z žurno se priporočata znanec in prijatelj za obisk njiju trgovine, kjer bosta vedno postregla za vsakovrstni mi grocerijskimi potrebščinami, mesom za sendviče, sladoledom, pivom in vinom za na dom.

Na počitnice v Californijo

Poznani gostilničar Mr. Frank Mihčič, ki s svojo soprogo Rosie vodi gostilno na 7114 St. Clair Ave., je v ponedeljek odpotoval na počitnice v Californijo. Tam bo obiskal brata Antona in San Pedro ter mnogo prijateljev in znanec v Los Angeles, San Francisco in po drugih oddaljenih naselbinah. Želimo mu mnogo razvedrila in zabave ter srečen povratek!

Ameriški delegat pri organizaciji Z. N. John Foster Dulles je včeraj v Clevelandu izjavil, da ne ve za nobenega visokega in odgovornega bodisi vojaškega ali pa civilnega uradnika v ameriški ali pa kateri koli drugi vladi, ki bi verjel, da Sovjetska zveza sedaj pripravlja zavojevanje z odprto vojaško agresijo.

Dulles je bil prvi govornik na konferenci "The Church and World Order", katere se vrši v hotelu Cleveland. Na konferenco je prišlo 400 protestantovskih voditeljev, ki predstavljajo 35,000,000 ameriških protestantov.

Prisotni so bili mnogi znani voditelji, kot škof G. Brimley Oxnham, ki zastopa World Council of Churches, znani new-yorški teolog dr. Reinhold Niebuhr, predsednik Federal Councila of the Churches of Christ, škof John S. Stamm, škof William Scarlett iz St. Louisa in znani radio govornik iz New Yorka dr. Walter Van Kirk.

Dulles je v svojem govoru o "Vodstvu za mir" rekel, da bi Zedinjene države morale prevzeti odgovornost vodstva pri doseganju svetovnega mira. V te odgovornosti spadajo: priprave, da se poišče prilike za mir, pozitivna in ne samo zgolj negativna akcija, tovarištvo in ne gospodovanje in sočutno človeško stališče.

Ameriške vojaške baze ogrožajo varnost Rusije

Glede možnosti vojne s Sovjetsko zvezo je Dulles dejal:

"Ne vem za nobenega odgovornega visokega uradnika, bodisi vojaškega ali pa civilnega, v naši vladi ali pa kateri koli drugi vladi, ki veruje, da Sovjetska zveza sedaj pripravlja zavojevanje z odprto vojaško agresijo."

"Lahko se predmeva, da bi sovjetska država uporabila Rdečo armado, če bi njeni voditelji čutili, da je njihova domovnega neposredno in resno ogrožena. Radi tega smo v naši izjavi glede sovjetsko-ameriških odnosov pred dve in pol leta izjavili, da bi Zedinjene države ne smele iskati vojaških baz tako blizu Sovjetski zvezi, da bi to predstavljalo napadalno grožnjo, ki ni v sorazmerju z obrambno vrednostjo.

"Radi tega naše tovarištvo z ljudstvi zapadne Evrope, posebej pa Skandinavije, ne bi smelo zgledati, kot da je vojaška sila Zedinjenih držav postavljena naravnost na meje Rusije."

Dulles kritizira vojaško vodstvo Zedinjenih držav

Dulles se je kritično izrazil o vojaškem vodstvu Zedinjenih držav. Rekel je, da bi vojak, če bi se jim dalo odgovornosti, da čuvajo mir, lahko ta mir zmečkali, ker to ni odgovornost, za katero so izveščani.

"V teku treh in pol let, odkar je vojna končala, so o naši zunanji politiki preveč obsežno odločali vojaki. Lahko zagotovim, da ljudstva in vlade ostalih držav, ki nam nudijo vodstvo v svetu, ne delajo tega, ker nam hočejo pomagati, da bi zmagali v vojni z Rusijo. To delajo zato, da bi ne bilo vojne. Krivični bi bili samim sebi in krivični zaupanju človeštva v naše vodstvo, če bi dovolili, da bi vojaška presojevanja prevladala v naši državni politiki."

Konferenca protestantovskih voditeljev se bo nadaljevala do šče.

Škof Oxnham predlaga konferenco s Sovjeti

Na popoldanski seji je govoril med ostalimi tudi new-yorški protestantovski škof Bromley Oxnham, ki je svetoval, da bi predsednik Truman poslal v Sovjetsko zvezo posebno komisijo.

Oxnham je zagotovil, da bi takšna komisija 10 članov samo koristila. V komisiji bi bili zastopani predstavniki z raznih polj delovanja v našem ameriškem življenju, ki bi imeli pogovore s sovjetskimi voditelji.

Takšna komisija bi po mnenju Oxnama ne sklepala sporazume ali pa se ukvarjala s političnimi diskusijami, temveč bi se zanimala zgolj za dejstva o sovjetskem življenju.

"S tem bi se podrla obstoječa ovira", je zagotovil škof.

Profesor teologije dr. Walter M. Horton pa je napadel Američane, ki ne želijo sprejeti krivde za nesoglasja. Kritiziral pa je tudi tekočo "komunistično histerijo, ki skupaj z malodušnostjo glede neizogibnosti nove vojne predstavlja nevarnost moralni uporabi ameriške sile in služi kot vabilo v novo vojno."

Borba proti tuberkulozi se je začela

Danes se je začelo s pregledom okrog 800,000 prebivalcev v širšem Clevelandu, da se razkrije kakšnih 10,000 slučajev "neznane" tuberkuloze. V šolah, tovarnah, uradih in trgovinah bodo postavljeni X-ray aparati, da se omogoči pregled skoro vsakega prebivalca.

Novi grobovi

MARY STROJIN

Včeraj zjutraj je preminila Mary Strojina, p. d. Bernadova, stanujoča pri hčeri Mary Mohorič na 1071 E. 64 St. Dočkala je lepo starost. Doma je bila iz Idoške fare pri Žužemberku, odkoder je prišla v Ameriko pred 60 leti. Bila je članica Oltarnega društva sv. Vida.

Tukaj zapuščata tri hčere: Mrs. Mary Mohorič, Mrs. Anna Prosen in Mrs. Frances Sitter, štiri sinove: Anthony, Frank, John in Albert, 17 vnukov, med katerimi je zdravnica Anne Prosen, in štiri pravnukne. Truplo bo položeno na mrtvaški oder nocoj ob 6. uri v Zakrskovem pogrebem zavodu, odkoder se bo vršil pogreb v soboto zjutraj ob 9:15 uri v cerkev sv. Vida ob 9:30 uri in nato v družinsko grobnico na Calvary pokopališču.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN YUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)
By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):
For One Year—(Za eno leto) \$8.50
For Six Months—(Za šest mesecev) 5.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):
For One Year—(Za eno leto) \$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev) 6.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

RESNIČNA VERSKA SVOBODA

Potom klerikalnega tiska, ki ga, pa podpira tudi nekatoški meščanski tisk, je vatikanska propaganda razširila bajko o "preganjanju vere" v državah vzhodne Evrope. Koliko smo že slišali, da "vero preganjajo" v Jugoslaviji, Češkoslovaški, Madžarski in Poljski! Značilno je, da gre v večini primerov za "preganjanje" rimsko katoliške vere, dočim se ostale verske skupine ne pritožujejo, pač pa so celo zadovoljne, da so prav v teh radi "zatiranja vere" napadnih deželah versko vprašanje rešili na najbolj demokratičen način. Ker kaj je bolj demokratičnega kot ločitve cerkve od države in priznanje polne enakopravnosti za vse verske skupine? V tem pogledu uživajo resnično versko svobodo v Jugoslaviji vse verske skupine—katoliška, pravoslavna, muslimanska, židovska, protestantska itd. Nobena nima posebnih privilegij, ali pa posebnih pravic, ki bi ji omogočili, da deluje na škodo druge.

Takšna rešitev verskega vprašanja se je izkazala za najbolj pametno in demokratično tudi v naši lastni deželi, čeprav zadnje čase protestantje obtožujejo Rimsko katoliško cerkev, da se skuša polastiti posebnih privilegij. Toda prav radi čuječnosti ostalih verskih skupin, ki se čutijo ogrožene, je dosti upanja, da bo v naši deželi stari princip ločitve cerkve od države tudi v naprej ohranjen.

Razumljivo je, da se nekatere verske skupine skušajo polastiti posebnih privilegijev. To je veljalo za dežele vzhodne Evrope pred drugo svetovno vojno, ko je Rimsko-katoliška cerkev radi "katoliškega snačaja" dežele, v kateri je delovala, skušala poseči tudi na druga popolnoma verska polja—na politično, gospodarsko in socialno polje.

Naši priseljenci, ki so prišli iz Slovenije, vedo zelo dobro iz lastnihkušenj, da so v mnogih slovenskih vaseh župnijski uradi vršili poleg čisto verskih tudi druge funkcije, ki po svojem značaju nimajo nič skupnega z vero. Saj smo v Sloveniji imeli celo politično stranko, ki je slonela na "katoliških principih", čeprav v resnici ti "katoliški principi" niso bili nič drugega kot navadno politično žongljanje posameznih ambicioznih voditeljev, ki so skušali izkoristiti verske čute vernikov, da bi se povzpeli na vodilne položaje v državnem aparatu.

Toda kako so se počutile druge manjšinske verske skupine? Ali so uživale enakopravnost? Prav gotovo ne! Bog varuj, če je nekdo v naši slovenski vasi pripadal kakšni drugi verski skupini! Ta je že bil antikrist, "odpadnik" in "brezverec", katerega so se izogobili, kot da ima kugo!

Sele s prihodom v Ameriko, so naši ljudje spoznali pravo versko svobodo. Spoznali so, da morajo spoštovati verska prepričanja drugih so-državljanov, če želijo, da bi drugi spoštovali njihova. Tu se je uveljavil princip resnično demokratične verske tolerance ene skupine napram drugi. Uničenje tega principa, bi pomenilo uničenje demokratičnega odnosa ene vere napram drugi, pomenilo bi totalitarsko nadvlado ene verske skupine nad drugo, ki bi se končalo z verskimi predsodki, ki v demokratični družbi nimajo prostora, kakor nimajo prostora ne plemenski in ne narodnostni predsodki.

Vzemimo "versko svobodo" v Španiji. Ali je tam res verska svoboda? Katoličani zatrjujejo, da je to prava verska svoboda. To trdijo zato, ker uživajo posebne privilegije. Kaj pa druge verske skupine?

V reviji "Time" (7. marca t. l.) je bilo priobčeno poročilo o položaju protestantov v Španiji. Poročilo je poslal znani poročevalec Homer Bigart. Bigart je radi svojega vestnega poročanja dobil Pulitzerjevo nagrado in se torej ne more trdit, da njegovo poročilo ni verodostojno in da ne sloni na dejstvih.

Bigart poroča, da so protestantje v Španiji drugorazredni državljani. Zakaj? Španski protestantje ne morejo imeti vladnih položajev, ne morejo postati častniki v armadi, če ne skrijejo svoje verske prepričanje. Protestantu ni dovoljeno, da bi javno izpovedoval svojo vero. Protestantovske cerkve ne smejo imeti nobenih zunanjih obeležij, da so prostori za čiščenje Boga. Ne smejo oglašati svoj obstoj—celo z najmanjšo notico na oglaševalnih deskah! Ime protestantovske cerkve ne sme biti omenjeno v telefonski knjigi.

Kot dalje poroča Bigart, je kardinal Segura y Saenz, nadškof Seville, v svojem pastirskem pismu primerjal protestantizem z "ateističnim in sovjetkim komunizmom,"

UREDNIKOVA POŠTA

Pismo iz Dolenje vasi pri Cerknici

(Mr. Toni Tavžel, 1098 E. 66 St. je dobil daljše pismo od svojega svaka Franceta Minarja iz Dolnje vasi pri Cerknici, ki ga tu priobčamo v izčrpnih).

"Dolenja vas 25. januarja 1949. "Dragi Tone!

"Po dolgem času sem se namenil napisati to pismo na odgovor Tvojega pisma. Pisal sem Ti že nekač pismem, pa kakor vidim, nisi nič dobil od mene. Pišeš, da bi rad izvedel, kako se nam godi v naši novi Jugoslaviji. Popisal Ti bom vse natančno.

"Vidim, da vi o nas niste pravilno poučeni. Res je, da pri nas ni življenja in zakaj? Pogledajmo samo našo zrušeno državo, kako bi se mogla v teh par letih iz teh ruševin napraviti tako bogato državo kot je Amerika? Omenil Ti bom samo slučaj, ki sem ga sam doživel par mesecev po končani vojni. Sam sem šel v Ljubljano malo pogledat okoli znancev, koliko je še živih. Vozil sem se cel dan in še znova hodil, dve uri peš. Peš bi prišel pa v sedmih urah v Ljubljano. Imeli smo dva vagona in lokomotivo in to je bilo vse ostalo na progi (postaji). Večinoma je bilo vse porušeno, mostovi, porušeni vagoni so ležali vsi razbiti ob progi.

"Danes vidiš vse prenovljeno, voziš se redno, da tudi pred prejšnjo Jugoslavijo ni bilo tega. Ravno pred dnevi je povedal radio, da so naši delavci dali v promet šest najbolj modernih vagonov, kakršnih še Evropa nima. Dalje se pri nas gradijo tovarne za težko industrijo, delajo se ceste, železnice, velikanske elektro-centrale. Za vse to je treba časa in dela, predno bo zgotovljeno.

"Kar se tiče Rusije in ostalih držav, katere delajo take klevete proti nam, oziroma proti naši vladi, je krivično. Do danes se ni še prav nič pokazalo, da gremo v drugo pot nego v socializem. Kdo je bil prvi, ki je zgrabil za orožje na strani Rusije? Jugoslavija je bila prva, vse ostale države so se borile proti njej in te države je morala sovjetska armada zavzeti. Le Jugoslavija se je sama s svojo armado osvobodila. Takrat so bile vse države razen Rusije proti nam. Danes, ko so prišle one za nami, so pa zopet proti nam.

rekoč da je protestantizem eden od resnih nevarnosti, katere se je treba še več bati, ker je navidezno "manj strašen."

Lani je pri Medina del Campo v bližini Valladolida bilo aretiranih 18 protestantov, ker so priredili podtalne verske molitve. Španske fašistične oblasti so jih vrgle v zapor in jim naložile večje globe. Te aretacije so sledile po vandalskih napadih na protestantovske cerkve v nekaterih krajih Španije.

V Madridu je položaj nekaj boljši, pravi Bigart, ki je govoril s protestantovskim pastorjem Rev. Carlosom Aranjom. To pa vsled tega, ker je Madrid prestolnica, in vlada ne želi, da bi užalila tujce. Na deželi je popolnoma drugače položaj. Protestantje so bili prisiljeni, da so zaprli osem do devet kapel.

Bigart poroča še o drugih oblikah verskega preganjanja v Španiji. Tako oblasti sploh ne priznajo zakramente sv. zakana, ki jih delijo protestantovski duhovniki. To posebno težko prizadeva delavce, ki ne dobijo nobenih doklad na plače za svoje žene in otroke iz razloga, ker njihova poroka sploh ni priznana.

Tako je s to "versko svobodo" v Španiji. To pa vse radi tega, ker Rimsko-katoliška cerkev uživa posebne privilegije in naravno zatira druge. Razumljivo je, da ameriški protestantje ne morejo prezirati takšnega postopka s svojimi španskimi brati in radi tega je tudi v Ameriki zavladalo nesoglasje med katoličani in protestanti. Nobena verska skupina ne more zahtevati "verske svobode" ali pa irditi, da v nekaterih deželah, kjer nudijo vsem verskim skupinam polno enakopravnost, preganjajo vero, če pa napram ostalim cerkvam izvaja takšno diskriminacijo in versko totalitarstvo, kot je to v Španiji. Ameriški princip enakopravnosti vseh verskih skupin bi moral biti spoštovan povsod—v prvi vrsti pa v Španiji. Kajti na tem principu sloni polna verska svoboda!

"Poglejmo pri nas, poslušam radio, a še enkrat nisem slišal kakih klevet proti tem državam. Naša država je pokazala vsem tem državam pravi socializem, a te nam nasprotno vračujejo. Albanijsmo podprli z vsem, a naš narod je bil lačen, bos in gol. Ravno tako Bolgarijo, pustili so ji vso vojno škodo. Sedaj, ko ne dobijo več, smo proti njim. Pravijo, da pri nas še ni kmet razlaščen. Kaj bi bilo, ako bi takoj vse kmetu vzeli? Nič drugega, nego toliko milijonov naroda lačnega. Ze tako smo imeli dve slabi letini ter največjo sabotažo.

"V Rusiji je bilo lahko, ker v Rusiji je imel zemljo samo grof in je dajal desetino. Pri nas je bila zdavnaj odpravljena. Vendar je veliko kmetov, kateri niso s svojimi močmi obdelovali zemljo in so samo živeli na račun delavcev.

"Trgovine, gostilne so vse v državnih rokah, le malemu kmetu je vse ostalo.

"Glede Amerikancev, verjetno, da slabo pišejo zato, ker pri nas ni Amerika in tudi še dolgo ne bo. Amerikanci so navajeni luksuza in dobrega življenja. Pri nas pa tega ni. Kadar je prišel kak Amerikaneec domov v domači kraj, navadno celo leto ni nič delal, samo dobro je živel. Sedaj pa tega ne more, denar mu menjajo in tako smo približno vsi enaki. Mi rabimo delavce, pri nas mora delati mlado in staro, kolikor je kdo zmožen. Ako pa ni zmožen, dobi pokojnino. Beracev, pohajkačev ni več pri nas. Mogoče boš mislil, da ni prav.

"Pa pogledajmo, kaj bi bilo, ako pride kdo iz Amerike. Prinesel bi veliko dolarjev in v našem denarju bi bil takoj milijonar, ker vemo, da tudi tam ni z lastnimi rokami zaslužil, ampak je živel na račun delavcev. To se tiče bogatega človeka. Pri nas bi hotel ravno tako živeti, a tega pri nas ni več in ne bo nikoli.

"Vsak državljan je dolžan pomagati in graditi za skupnost, kar bo tudi v bodočnosti užival od nje. Dobro razmisli to in boš videl, da je pravilno. Tone, ti se boriš za delo in vem, da si garaj iz mladosti in sem tudi siguran, da ko bi prišel v domači kraj, bi ne mogel biti brez dela. Ko bi šel samo nekaj ur si ogle dat naše ruševine, potem bi videl na vseh potih in stezah ime-

na padlih za svobodo. Toliko in toliko naših najboljših mož in fantov. Dalje, tukaj je bilo zaklanih toliko žen in deklet, ki so dale svoje mlado življenje za svobodo.

"Potem vidiš tukaj jih je padlo toliko v borbi z okupatorjem z domačimi izdajalci; toliko naših najboljših borcev. Videl bi, kako še danes narod stanuje in skromno živi, a kljub temu se zaveda in dela kolikor more, da si gradi boljše bodočnost.

"Siguren sem, da bi šel z zadovoljstvom na delo. Ako bi bil nasproten temu režimu, potem bi pa gledal, kako boš nasprotoval temu. Tako pa dela naša re-akcija. Tem ne bo nikoli prav, tudi ako bi padala mana iz neba in to je največje gorje v naši državi; sabotaža za sabotažo, samo da delavci narodu nezadovoljstvo. Delavec trpi, dela, a na višjih mestih sabotirajo.

"Urejeno bo šele takrat, ko prime v roke naša mladina in ti bodo v najkrajšem času. Življenje res nimamo dobro in smo imeli že dve slabi letini. Zavedati se moramo, da tudi ne more biti dobro po tako strašni vojni. Res slabo živimo, a lačni nam ni treba biti, dokler imamo krompir. S kruhom je bolj slaba in mesa ni. Obleka je narejena ena na leto, če se dobi; obutev tudi en par na leto in to je vse. Prestane pa lahko tisti najlažje, kdor je preстал v vojni.

"Moja družina kar prenaša vse z veseljem. Vsak ima svojo nalogo; zdaj se šolajo ob nedeljah, hodijo na udarniško, ko so počitnice, gredo v brigade. Mladi z ženo pa gledava, da jim pomagava z vsem, da lažje prenašajo svoje naloge in vse to z največjim zadovoljstvom. Seveda to pa gre z Vašo pomočjo, ako ne bi od Vas dobili obleke živeža in tako dalje, tudi bi jim ne mogli pomagati. Ko bi vsi tako delali, kot naši otroci v naši državi, bi bili sigurno danes na boljšem stališču.

"Pisal si enkrat, da bo prišel Robert k nam na izlet z študenti. Ako bo res prišel, ne boj se ga pustiti, boš videl s kakim zadovoljstvom bo sprejet in kako lep vtis bo prinesel iz Jugoslavije. In tudi Patricia, da bi prišla; postregli jim bi kar le bi mogli. Oh, moja žena dan za dnem govori, kako bi se rada pri Vas znašla vsaj za en mesec. Otroci ravno tako.

"Pozdravljajo Te moji otroci in žena, Tvoj

"Franc."

Poročilo podružnice 39 Sans

Prispevke za zdravilo "streptomycin" so še poslali sledeči: Mrs. Julija J. Pirc izročila \$167, nabrano v uradu Enakopravnosti, prispevali: Joseph Zele v spomin pokojne žene Terezije in sina Ferdinanda \$100, društvo Ribnica št. 12, SDZ \$25, Mrs. Frances Bogolin v spomin pokojne soproga Franka \$10, Po \$5: Joseph Ban, Frank Klemenčič iz E. 141 St., Mr. in Mrs. Anton Marn iz Donald Ave., Frank Flack v spomin pokojnega Franka Bostnarja, Mr. in Mrs. Anton Simončič, Frank Verček iz Maple Hts. in \$2 Mrs. Elizabeth Krančič.

Joseph Okorn izročil \$20: prispeval sam \$5, Louis Belaj \$5 in Ivan Babnik \$10. Društvo Cleveland št. 126 SNPJ \$250. Progressivne Slovenke krožek 2 \$100. Društvo Jugoslav Camp št. 293 WOW \$25, Joseph Skuk \$10.

Po \$5: Mr. in Mrs. Rudolph Doljak, John in Milka Kokal, Jack in Emma Plemel, River Rd., Willoughby in Andrew Turkman Sr., Schaefer Rd. \$2, Joe Kuznik (izročil Vincent Salmič).

Društvo Carniola Tent 1288 The Maccabees je na svoji redni seji sklenilo darovati \$200.

V upravni sklad SANSa so prispevali: Društvo Cleveland št. 126 SNPJ \$60, John Tavčar

\$6. Po \$5: Frank Mohorčič, Janko N. Rogelj in društvo Ribnica št. 12 SDZ, Mrs. Mary Somrak \$3. Po \$2: Katarina Stefanič, Frank Verček iz Maple Hts, Nežka Kalan in Joseph Kuznik iz E. 168 St.

V sklad za svobodo tiska prispevali Joseph Skoff, St. Clairsville, Ohio, poslal \$21 za sledeče: Federacija društev SNPJ za vzhodno Ohio in zapadno W. Va. \$10, društvo št. 562 SNPJ Barton, Ohio \$5. Po \$2: Frank Podobnik, Joseph in Rose Skoff, Frank Zdesar in John Vites pa vsak po \$1.

Po \$5: društvo št. 741 SNPJ Burgettstown, Pa., poslala Mrs. Evelyn Steter in društvo 762 SNPJ Hostetter, Pa. poslala Mrs. Agnes Palmer. Za John Pelca \$2, izročil John Tavčar, Cleveland, O.

V imenu odbora vsem najlepša hvala!

John Pollock, tajnik in blagajnik.

Prešernov večer

Ali ljubite predavanje o življenju našega pesnika dr. Franceta Prešerna? Letos obhajamo stoletnico njegove smrti. V tednu 8. februarja so v stari domovini častno proslavili našega velikega pesnika ob stoletnici.

Tudi Slovenska narodna čitalnica na St. Clair Ave. se je pridružila častnemu spominu in je na priporočilo člana Janka N. Rogeljna položila venec potom pisatelja Louis Adamiča, kateri se je ob času proslave nahajal v stari domovini. Da, tudi mi Slovenci tukaj bomo častno proslavili našega velikega pesnika. Čitalnica je sklenila, da se priredi predavanje o našem pesniku.

Naprosili smo Janka N. Rogeljna, da nam bo predaval o njem in to v soboto 12. marca ob 7.30 zvečer. Zato ne zamudite par ur duševnega užitka.

Obenem je Slovenska narodna čitalnica ponatisnila v originalnem rokopisu nekaj Prešernovih zbranih pesmi in njegovo sliko. Ta ponatisnjen rokopis lahko dobite za malo vsoto 25 centov. Na željo posameznika ali pa skupin se pošlje tudi izven Clevelanda. To bo prikladen spomin k stoletnici smrti Franceta Prešerna.

Kje dobite boljše duševno razvedrilo kot v dobri podučljivi knjigi? Slovenska narodna čitalnica je sedaj dobila potom SANSa iz stare domovine 150 raznovrstnih knjig. To so najnovejšje knjige izdane po vojni. Ako še niste član, pridružite se! Članarina je mala—\$2 letno. Tudi člani podpornih društev si lahko sposodijo knjige, namreč člani društev, katere podpirajo čitalnico. Poleg tega imamo razne časopise, revije itd., da lahko dobite novice iz celega sveta.

K zaključku vas še enkrat vabim na predavanje 12. marca, to je v soboto večer točno ob 7.30 v sobi št. 1 novo poslopje. Vstopnina prosta za vse. Po predavanju bo nekoliko proste zabave. Na svidenje!

W. Candon, čitalničar.

Prispevajte v sklad za streptomycin za pobijanje tuberkuloze v Sloveniji!

BOLGARI PROSLAVILI OSVOBODITEV

SOFIJA, 6. marca. — Zadnji četrtlet so Bolgari proslavili svojo neodvisnost. Proslava se je vršila ob priliki 71-letnice podpisovanja sporazuma ki so ga Rusi narekovali Turkom in na osnovi katerega je Bolgarija postala neodvisna. Turke so porazile ruska in srbska armada in bolgarski prostovoljci. V drugi svetovni vojni so sovjetske čete ponovno osvobodile Bolgarijo, ko so leta 1944 izgnale iz dežele nemške okupatorje.

V paradah prirejenih v zvezi s proslavo so Bolgari nosili napise s kliki "nepremagljivi Rdeči armadi, naši osvoboditelji".

KOROŠKE VESTI

Enotnost Koroških Slovencev, jamstvo za doseg socialnih in narodnostnih pravic

Naša enotnost je bila izpričana na prvem kongresu Osvobodilne fronte za Slovensko Koroško, ki je zbral v Celovcu nad 300 delegatov iz vseh delov naše zemlje. Tov. dr. Fran Zwitter je opozarjal v svojem poročilu, da so Koroški Slovenci danes trdno povezani v protimperalistični fronti. Tov. Anderj Haderlap je razkril temne nakane domače in tuje reakcije, ki bi rada razbila enotnost koroških Slovencev ter preprečila delovanje Osvobodilne fronte. Toda vse te namene so ostale brezuspešne. Naša Osvobodilna fronta je imela lani 1128 sestankov in zborovanj; ki se jih je udeležilo 117.193 ljudi. Na neuspeh je bila v zvezi z resolucijo Informbiroja obsojena gonja, ki naj bi nas odvrnila s pravilne poti. Osvobodilna fronta v borbi za priključitev Slovenske Koroške k novi Jugoslaviji. O bodočih nalogah Osvobodilne fronte je spregovoril tov. Karel Prusnik. Poudarjal je, da so naši uspehi sad neomajnega zaupanja v pravilnost poti, po kateri vodi jugoslovanske narode Komunistična partija Jugoslavije z maršalom Titom na čelu.

V novem odboru so dr. Petek (predsednik), Karel Prusnik in Luka Sienčnik (podpredsednik) ter Andrej Haderlap, tajnik. Zbrani delegati so z navdušenjem sprejeli pozdravne brzojavke maršalu Titu. Edvardu Kardelju in Mihlu Marinku. Zakaj koraka naše delovno ljudstvo za Osvobodilno fronto? Ker vidi v njej svojo edino predstavnico, ker je izpričala OF v vseh težkih, najtežjih preizkušnjah svojo zrelost in zvestobo koroškim Slovincem. Ni ga danes med nami, ki bi mogel zanikati, da je naša Osvobodilna fronta okrepila naš patriotični ter utrdila našo enotnost. Občni zbor je dokazal, da se naše ljudstvo vse bolj zaveda pomena svoje organizacije, ki mu je zagotovila enotnost že v narodno osvobodilni borbi. Ravno v tej enotnosti vidimo koroški Slovenci zagotovilo, da bomo uspeli v svoji borbi in da bomo lahko odbili vse poizkuse raznarodovanja in iztrebljanja. Izraz te enotnosti je bila enodušnost, s katero so sprejeli delegati program in statut Osvobodilne fronte. Kako se bojijo naše Osvobodilne fronte, lahko spoznamo najboljše ob tem, kako so angleška oblastva pridržala oba predstavnika OF iz Ljubljane, ki sta bila izpuščena šele potem, ko je bil celovski kongres OF že končan. Nove naloge pa hočemo koroški Slovenci izpolniti do zmagovitega konca naše borbe.

UPORNIKI NA BURMI ZAVZELI VAŽNO MESTO

SINGAPUR, 7. marca. — Iz angleških krogov so danes sporočili, da so uporniki na Burmi zavzeli največje oljno mesto Jenangjaung.

POLJSKA DOBILA STREPTOMYCIN

VARSAVA, 8. marca. — Nujnostni sklad za otroke, ki je ustanovljen v okviru organizacije Z. N., je danes poslal poljskemu ministrstvu za zdravje 5.000 gramov streptomycina za pobijanje tuberkuloze med mladino.

Ameriški direktorsklada Paul White iz Buffalo, N. Y., je izjavil, da bo v teku šest mesecev poslano poljski vladi okrog 30.000 gramov streptomycina.

Ali ste naročnik "Enakopravnosti"? Če ste, ali so Vaši prijatelji in znanci? "Enakopravnost" je potrebna vsaki družini zaradi važnih vesti in vedno aktualnih člankov! Širite "Enakopravnost"!

Kakor lahko slišiš v Istri vsa
hrvatska narečja in govornice, ta-

Tudi ženska istrska noša je v mnogem podobna noši v prvotni domovini. Ženske so nosile voleno krilo, modrino z napol odprtimi rokavi pod pazduho, katero so lahko poleti zapele na hrbtu in jo zataknille za pisan volnen pas (tkanico). Spodaj je modrina odrobljena s štiri prsti širokim raznobarnim volnenim robom podobno kakor tržaška noša. Na prsih je odprta, izpod katere se vidi vezena bela srajca. K tej noši so nosile žene

Še vedno pripovedujejo stari ljudje pripovedke o vilah, volkodlakih in veščah. Praznoverne stare ženice pa branijo svoje vnuke pred zlimi pogledi sojenj in urokov. Na žalost v mnogih krajih Istre izginjajo nekateri običaji, vendar pa je Istra po veliki večini ohranila svoj narodopisni značaj, svoje navade, kakršne so bile pred sto, dve sto in tisoč leti. Različni jugoslovanski predeli bodo našli v Istri del svojih narodnih izročil, noše, vero, običaje, pesem in godbo. Našli bodo tudi svojo besedo. Ta hrvatska beseda ni nikjer prekinjena s tujim narodnostnim ozemljem. Od Strema do Savudrije od Kamenjaka do Dubrovnika, povsod je isti jezik, isti nacionalni teritorij, edinstven ekonomsni sestav in edinstven način življenja. — (PD)

Pri Slovencih naš naslovnik ni v posebnih časteh. Pred svetovno vojno se je dal neki duhovnik tega priimka prekrstiti v: Ste-novec. Mogoče pa se je prvotno pisal Oselj, kar pomeni: osten?

V pregovorih je naš sivi trpin označen navadno za bednika ali bedaka: Osel je vodo nosil, pa je od žeje poginil.—Osel pravi: Naj raste potlej trava ali ne, kadar mene ne bo.—Osel je osel, čeprav je Boga nosil—tako je zasolil dr. J. Zupan neljubemu škofu Wolfu (Wlesthaler, Ljubljanski Zvon, 1885). Neki izrek poudarja njegovo previdnost: Osla spraviš le enkrat na led.—Vendar. O. Župančič je odvrknil še to opreznost, češ

Velike Lašče so vedno slovele po razgibani ljudski prosveti. V okraju imajo reden frontni študij in tu vidimo najmlajšega in najstarejšega frontovca; 34 mladincev in mladink obiskuje izobraževalni tečaj. Posebno se zanimajo za združništvo in kmetijstvo. V Laščah je tudi Ljudska univerza.

NEMCI PROUČUJEJO ATOMSKO ENERGIJO

HEIDELBERG, 7. marca. — Neki nemški fizik je danes naznanil, da so ameriški uradniki odobrili uporabo 12.000.000 voltov močnega ciklotrona za miroljubno raziskovanje atomske energije. Odobrenje so nemški znanstveniki dobili na osnovi pričanja ameriških znanstvenikov, da bi vzel 100.000 let, predno bi se s ciklotronom izdelalo eno edino atomsko bombo.

Oglašajte v Enakopravnosti

ko se zobozdravnik Dr. J. V. Zupnik nahaja na St. Clair Ave. in E. 62 St., je okrog 25 drugih zobozdravnikov v tej naselbini praktičiralo in se zdelo, dočim se dr. Zupnik ne vedno nahaja na svojem mestu.

Ako vam je nemogoče priti
v dotiko z vašim zobozdravni-
kom, vam bo Dr. Zupnik iz-
vršil vsa morebitna popravila
na njih delu in ga nadomestil
z novim. Vam ni treba imeti
dolžnostenega dogovora.

Njegov naslov je

DR. J. V. ZUPNIK
6131 ST. CLAIR AVE.
Krogal E. 62nd St.; vhod samo
na E. 62 St.
Urad je odprt od 9.30 zj. do
8. zv.
Tel.: EN 5013

"That's me in 1958. I know I'll have the money because I'm planting my dollars right now in U. S. Security Loan Bonds."

"In 10 years my bonds will pay off \$4 for every \$3. And that's fine return from a crop which is not affected by weather, flood or bad times."

"I know Don will be ready for college before you can say 'North Meadow!' I'm earmarking some of my Savings Bonds to send him to school in style."

"I'm looking forward to the new born I'll be able to build when my bonds fall due. And Mary will get her modern kitchen."

"Some day I'll see the Statue of Liberty. And I'll feel proud that while I was helping myself I was also helping to keep America strong."

BUY

U.S. SECURITY BONDS

"AMERICA'S SECURITY IS **YOUR** SECURITY"

ENAKOPRAVNOST

This is an official U. S. Treasury advertisement—prepared under auspices of Treasury Department and Advertising Council.

BRANISLAV NUŠIČ:

IZBRANE ČRTICE

DRAMATİK

Naj vam ga opišem.

Suh in dolg je kakor monolog; mršav kakor fabula; pogleda neodločnega kakor ekspozicija in zagoneten kakor peripetija. Njega, ki je po vsej svoji vnanosti predstavljal žaloigro, bi lahko predstavili celo tudi v dejanjih. Njegove noge, s katerimi je pravkar vstopil v književnost, bi si lahko zamislili kot prvo dejanje; njegov trebuh konkvane oblike, prilepljen k hrbtenici,

bi nemara lahko imel za drugo dejanje te celote, ker je razločno predstavljal njeno vsebino; za tretje dejanje bi mogle po svoji praznoti veljati prsi; a četrto dejanje, konec žaloigre, je predstavljala njegova glava.

Njegovo vnanost bi celo lahko primerjali z raznimi zvrstmi dramske poezije. Tako so bile na primer njegove noge baletne trebuh pa opereten; prsi, vedno polne burje, ceje skale člove-

škini občutkov, so bile dramske; a glava, njegova glava, je zares bila njegova tragedija.

Mar ga zdaj poznate?

Ako ga vendarle ne poznate, postojte lepega dne na najzvišhnem beograjskem križišču in opazujte samo tiste ljudi, ki nosijo spise pod pazduho in ki bodo gotovo šli mimo vas, če se boste tu količkaj dlje pomudili. Mimo vas bo najprej šel človek s kopico spisov v umazanih lepenkastih platnicah, — to je sodni sluga; potem pojde tod mimo človek z akti v platnicah iz črnega mašeja, — eksekutor; nato človek s spiski v usnjeni torbi s ponikljano ključavnico, — odvetniški pripravnik; in bo šel mimo vas človek z debelim svežnjem papirja, povezano z vrstico, — to je dramatik.

Ta hiti kakor pobesnel na lov. Danes mora ujeti kogar koli, da mu prebere dramo. Pet mesecev je že minilo, odkar jo je bil napisal, in še se mu ni posrečilo, da bi jo komur koli prebral. Prepis drame leži ves ta čas v gledališkem arhivu, drugi prepis ima mož vselej pod pazduho. In poln zaupanja v svoje noge, ki ga uvajajo v književnost, bega s prepisom pod jazduho čez drn in strn in počenja vse, kar je v njegovi moči, da bi komur koli prebral rokopis—pa se mu to nikakor ne posreči.

So ljudje, ki se jim je s svojim zaklinjanjem zasmilil in so bili pri volji, toda ko je razvezal vrvice z rokopisa in ko so obupani zagledali gromozanski rokopis, so se neobzirno reše-

Zastopniki "Enakopravnosti"

Za st. clairsko okrožje:

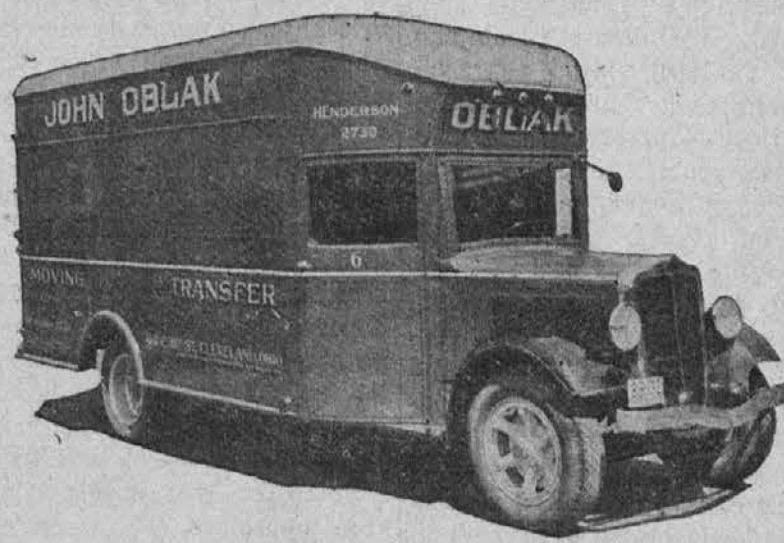
JOHN RENKO
1016 E. 76th St.
UT 1-6888

**Za collinwoodsko in euclidsko
okrožje:**

JOHN STEBLAJ
775 East 236 St.
REdwood 4457

Za newburško okrožje:

FRANK RENKO
11101 Revere Ave.
Diamond 8029

OBLAK MOVER

Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

JOHN OBLAKA
1146 East 61st St. HE 2730

vam odločno zarine klešče v usta in izdere zob.	tiku v pest in se mu posreči, da vam prebira svojo dramo.

Ampak, če vas ujame dramatik, je strašno občutje ves čas, ko vam prebira drame. Ne več ne manj, tako vam je, kakor da vam je kdo zvezel roke in noge in vas položil na železniške tirnice, kjer vas bo dohitela gotova smrt. Najpoprej čujete oddaleč bobneti vlak, ki prihaja bliže in bliže, in že vidite daleč v temi tisti dve svetli očesci lokomotive, čutite, kako vam popuščajo dihi, srce ne utripa, kri zastaja in sleharna mišica vam podrtjeva. In vlak pridrvi, zdrti čez vaše telo, vas drobi, vas mrcvari in vas razkosa v najtanjše koščke.

Lejte, takšni počutki vas prevzemajo, kadar pridete drama-

In ti nesrečniki vedo vse to in vas preganjajo. Zbirajo se iz raznih krajev Beograda in vas brez lovske karte love kakor divjad. So taki, ki ubegejo v gozd, in oblastva razpisujejo nagrade na njihove glave, oni pa hajdukujejo. Napravijo zasedo in čim pride tod mimo miren in skromen potnik, že planejo in namerijo nanj rokopolis:

“Življenje, ali pa poslušaj dramo!”

Pa saj tudi morajo ti grešnik tako, sicer se ne bi mogli uveljaviti. Lejte tistega, ki že pet mesecev bega po beograjskih ulicah s svojimi petimi dejanji, kaj vse je že počel, da bi zlepljal primoral ljudi!

(Dalje prihodnjič)

MIHAIL ŠOLOHOV

TIHI DON

TRETJA KNJIGA

(Nadaljevanje)

43

Po tem je Grigorij še dva dni in dve noči zapovrstjo popival po vaseh okrog Karginske in poganjal življenje kakor poto-glav kolovrat. Duha po žganju se je navzela še potnica pod njegovim sedlom. Žene in dekleta, ki so zgubile deviški venček, so šle Grigoriju skoz roke in delile z njim kratko ljubezen. Ob jutrih, kadar se je preobjedel ljubezenske vročice nove nasladnosti, pa je Grigorij trezno in ravno dušno kakor o nečem tujem pomislil: "Živel sem in vse sem okusil v življenju, ki mi je bilo dano. Žen in deklet sem se dosita naljubil, na iskrih konjih ... hej ... ! sem prejezdil stepe, očetovstva sem se naradoval in ljudi sem pobijal, sam sem hodil v smrt, se sinjega neba veselil. Kaj mi bo neki še novega prineslo življenje! Ničesar ni več novega! Zdaj tudi umrem lahko. Nič ni strašnega. Tudi na vojno lahko igraš brez tveganja, kakor bogatinec. Zguba ni velika!"

Kakor moder sončni dan ga je v razdrobljenih spominih oblikovalo detinstvo: škorci v kamnitem ohišju, bose Griškove noge v vročem prahu, zanosito hladni Don v zelenem okviru gozdov, ki se ogledujejo v vodi, deški obrazi prijateljev, mladostno zala mati ... Grigorij si je z roko zaslanjal oči in v mislih so šli mimo njegovega pogleda znani obrazi, dogodki, nekateri hudo neznatni, kdo ve kakaj vpojeni v spomin, v notranjosti so mu peli pozabljeni glasovi zgubljenih ljudi, odlomki pogovorov, raznolični smeh. Spomin mu je naravnal snop žarkov na davno pozabljeno, kdo ve kdaj videno pokrajino in na mah so slepljivo pred Grigorijem — prostrana stepe, letenska cesta, lestvenik, oči na prednjem koncu, voli, njiva z zlatasto ščetjo požetega žita, črne jate vran na poti ... Grigorij je v mislih, zahotanih kakor mrežni pletež, vršil preteklost, naletel v tem življenju, ki je zginilo bog ve kam v nepovrat, na Aksinjo in pomislil: "Ljubljena! Nepozabljena!" — pa se lišpavo dvignil od ženske, ki je spala ob njem, zavzdihnil, težko čakal dne in, brž ko je solnce z malinim tkanjem, z zlatimi obvisi začelo ozarjati vzhod, že planil pokonci, se umil in pohitel h konju.

Kakor stepni, vse požirajoči požar je razsajala vstaja. Okrog neposlušnih okrajev se je stisnil jekleni obroč bojišč. Senca usojenosti je kakor vžig ležala na ljudeh. Kozaki so se igrali življenja kakor cifro-moza in prenekateremu je padla "cifra". Mladi so viharno ljubili, starejši do nezvesti pili žganje, kvartali za denar in za naboje (pri čemer so imeli naboji ceno kakor suho zlato), hodili domov v vas, da so vsaj za hipec prislonili k steni priskutno puško, prijeli za sekuro ali stružnik, si oteščali srce, zapletli mejo z dišečo rdečo ivo ali pripravili brano ali dolgi voz za spomladansko delo. In mnogi so se, ko so okusili mirno življenje, pijani vračali v edinice, se treznili in iz jeze na "žaltavo življenje" šli v pehotnem redu v naskok, naravnost proti strojnicam, ali pa jih je osmodila norost, da so se okrutno gnali, ne da bi čutili konje pod seboj, v nočni naskok, zajeli ujetnike, se robato, s prvotno posurovelostjo znašli nad njimi in jih pobijali s sabljami, ker se jim je zdelo škoda nabojev.

Vigred pa je to leto sijala v preudovitih barvah. V aprilu so bili dnevi vedri, prosojni kakor steklenina. Po Nedoseženem, modrikastem morju neba so pluli, pluli, se prehiteli in izginjali proti severu oblaki, jate morskih gosi, klini kovinsko vresečih žerjavov. Na bledezenem prestrahu stepe so se ob krnicah kakor raztreseno biserje iskriki labodi, ki so se posedli na pašo. Za Donom je po zatokih valovala jaka ptičjega gogotanja in vrščanja. Po preplavljenih travnikih, po grivinah in osredkih nezalatih tal so se skliecevale gosi in se pripravljale na odlet, v krhlikovju so brez prenehanja sičali racmani, prevzeti z zaljubljenjo zamaknenostjo. Po vrhah so zelenele mačice, lepljivo, dišeče brstje je napeljal topol. Nedopovedljivega čaru je bila polna stepe, ki je komaj zazelenela, vsa prepojena s pravadnim vonjem po odtajeni črnici in po večno mladem — po novi travi. Samo zato jim je bila še pri srcu uporniška vojna, ker je imel sleherni vojak ob sebi domaćo hišo. Kadar se je naveličal hoditi na stražo in v zasede, kadar se mu je zagrizlo v oglednicah kolovratiti po hribih in dolinah — si je kozak pri stot-

nijem izprosil dopust, krenil je domov, na mesto sebe pa je poslal na vojaškem konju krčljavega deda ali sinka-smrkolima. Stotnije so imele zmeraj polno število borcev in venomer menjavajoče se moštvo. Tu pa tam jo je kdo tudi takole uganil: ko se je sonce nagnilo, je odpeketal iz kraja, kjer je stala stotnja, podil konja v golop, premeril trideset, včasih tudi štirideset vrst in bil ob zadnjih utrinkih večerne zarje že doma. Prespal je noč pri ženi ali ljubici, po drugem petelinjem petju zasedal konja in, še preden so ugasnili gostosevci, bil že spet v stotnji.

Marsikateri veseljak se ni mogel naradovati vojne ob domačih plotovih. "Še medletni ni treba!" — so se prismovali kozaki, ko so na gosto videli žene.

Poveljstvo se je posebno balo ubežništva ob začetku poljskega dela. Kudinov je nalašč obšel enote in poudarjal s trdoto, ki je ni bil vajen:

— Naj se na naših poljih karvetri pasu, naj tudi enega zrna naša zemlja ne dobo, ali kake odpuščati iz edinic prepovedujem! Begunce bomo prematili in postrelili!

44

In še ene bitke pri Klimovki se je moral udeležiti Grigorij. Proti poldnevu se je začelo streljanje pri zadnjih hišah. Kmalu potem so v Klimovko prišli rdečearmejski strelci. Na levem krilu so se v črnih jadrovina-stih jopičih enakomerno pomikali mornarji — posadka neke ladje iz baltskega brodograja. Z neustrašenim naskokom so poglani iz vasi dve stotnji karginskega uporniškega polka in ju potiskali po suhem rokavu proti Vasiljovskemu.

Ko se je začela premoč nagibati na stran rdečearmejskih enot, je Grigorij, ki je opazoval bitko z vzpetine, zamahnil z ročavico Prohoru Zikovu, ki je stal z njegovim konjem zraven dvokolnice za naboje, in gredoč skočil v sedlo; obdirjal je prepad in se v naglem drncu nameril proti Gušinku po bregu nizdol. Tamkaj — to je vedel — je stala skrita za vrtovi rezervna konjeniška stotnja drugega polka. Čez sadovnjake in ograje je drvel proti kraju, kjer je čakala stotnja. Ko je od daleč zagledal kozake ob konjih na tleh

Ali kašljate?

Pri nas imamo izborni zdravilo, da vam ustavi kašelj in prehlad.
MANDEL DRUG
15702 WATERLOO RD.

SEDAJ JE ČAS!

Da si nakupite dobra umetna gnojila in apna (lime) za vaše vrtove.

Pokličite in vprašajte za

Laddie ali Joe

UT 1-0926

ST. CLAIR HARDWARE

7014 St. Clair Ave.

B. J. RADIO SERVICE

1363 E. 45 St. — HE 3028

SOUND SYSTEM

INDOOR—OUTDOOR

Prvovrstna popravila na vseh vrst radio aparatov

Tubes, Radios, Rec. Players Vse delo jamčeno

Zakrajsek Funeral

Home, Inc.

6016 ST. CLAIR AVENUE

Tel: ENdicott 3113

in konje na skobah, je pograbil sabljo in kriknil:

— Na konje!

Dve sto jahačev je v hipu odvezlo konje. Poveljnik stotnije je pridiral Grigoriju naproti.

— Napademo?

— Že zdavnaj bi bili morali! Zijalo! — Grigorij je ustrelil z očmi.

Ustavil je konja, razjahal in se kakor navkljub pomudil in tesneje pritegnil podproge (prepoteni in razgreti konj se je vrtil, ni si pustil zategniti poprsice podproge, kugal se je, v trupu mu je grgralo, hudobno je kazal zobe in poskušal od strani usekati Grigorija s prednjim kopitom. Ko je Grigorij varno pritrtil sedlo, je vtaknil nogo v streme; ni se zmenil za zmedenega stotniškega, ki je prisluškval naraščajočemu streljanju, in znil:

— Stotnijo bom povedel sam. Do konca vasi po vodnih redih v dir!

Za vasjo je Grigorij razkropil stotnijo v bojni red; preskusil, ali gre sablja rada iz nožnice; odločil se je od stotnije za kakih trideset seznjev in v galopu proti Klimovki. Na grebenu griča, ki je z južno platjo drsel proti Klimovki, je za sekundo pridržal konja in se ogledal. Po vasi so dirjali in galopirali umikajoči se rdečearmejski na konjih in peš, v diru so odskakovali dvokolnice in vozički pra-

RAZNO

Pošteno slovensko dekle

dobi sobo pri mirni družini v st. clairski naselbini. Mora biti zaposlena. Naslov se poizve v uradu tega lista.

V NAJEM SE ODDA

OPREMLJENO SOBO ZA POSTENEGA MOŠKEGA.
Pokličite
PO 9512

Lepo sobo se odda

starejši ženski ali starejšemu zakonskemu paru. Blizu cerkve sv. Vida. Vpraša se na,
1141 E. 60 ST.

DELO

DEKLE ali ŽENSKA

dobi delo za opravljati splošna hišna dela in oskrbo otrok. Mora ostati preko noči. Dobra plača. Zateva se pripraviti. Pokličite
CHerry 3278
do 7. zvečer, ali pa DI 6514

HISNA DELA Sprejme se ženska za splošna hišna dela. Kuharica in perica sta zaposleni. Nobenega težkega dela. Mora biti zanesljiva in imeti priporočila. Mirna, prijazna okolica. Dober dom za pravo osebo. Ima lastno sobo in kopalnico na drugem nadstropju. Pokličite pred 10. jutraj. Yellowstone 5950.

GIRLS FOR CHORUS

Experience Not Necessary. Instructions furnished at theatre's expense while working. Excellent salary. Continuous pleasant engagements. Apply at theatre daily between 1 and 4, or 7 and 10 p. m.
ROXY THEATRE
E. 9th & Chester Ave.

NAPRODAJ

GROCERIJA IN MESNICA
Zidano poslopje, 6 sob za stanovanje; južno od Union Ave. in E. 93 St. Se prodaja ali zamenja za hišo za 2 družini.
Trgovina z D 1 in D 2 licencami; vsa zaloga in oprema. Na E. 93 St. "Lease" za 3 leta.
MICHEL REALTY — Realtor
9919 Anderson Ave., DI 8024

GARFIELD HEIGHTS

Najboljši bungalows in colonial tipa hiše; E. 114 St. blizu Turney Rd. Ekspresni bus. Veterani plačajo takoj \$2,000, neveterani \$3,700.
E. J. SNIDER
MI 5414
10510 S. Highland Ave.

1948 MERCURY

4-door sedan; v izvrstnem stanju: radio, grelec, \$1745.
FRANK ELLIOTT, INC.
10548 St. Clair Ave. LI 8181
Odprto ob večerih
Prodajalec novih avtov

1946 PACKARD

6 cilindrov, clipper, 4 vrata. Radio in grelec, \$1595.
FRANK ELLIOTT, INC.
10548 St. Clair Ave. LI 8181
Odprto ob večerih
Prodajalec novih avtov

težnikov prvega reda. Grigorij se je na pol obrnil proti stotniji:

— Sablje ven! V naskok! —

Bratci, za meno! — Priročno je poprijel sabljo in prvi zakril. — Ura-a-a-a! ... — Začutil je hlad in znatno lahkotnost v vsem telesu in spustil konja. Med prsti leve roke so mu drhte vaje, napete kokor struna, nad glavo dvignjena ostrina je žvižgaje rezala strujo nasprotnega vetra.

Velikanski bel oblak, ki se je grmadil v spomladanem vetru, je za trenutek zakril sonce in z navidezno počasnostjo je po griču poletela siva senca in prehitela Grigorija. Grigorij je odvrnil pogled od bližajočih se do-

mačij v Klimovki na to senco, polzečo po rjave, neosušeni zemlji, na neke spredaj bežečo svetlobo. Na mah se ga je polastila nerazložljiva in nezavedna želja, da bi dohitel po zemlji letečo svetlobo. Grigorij je ušče nil konja, ga zapodil na ves dušek, se prilepil nanj in se začel bližati premikajoči se meji, ki je ločila svetlobo od sence. Nekaj trenutkov vratolomnega divjanja in že je stegneno glavo konja obilil soj svetlobnih žarkov in rdečkasta dlaka na nji se je mahoma zalesketala v živem, ščemečem bleščanju. V hipu, ko je Grigorij preskočil nevidni rob oblakove sence, so iz zagate robato zapokali strelji.

Veter je burjasto odnesel kokenje zvokov, jih približal in ojačil. Še nekaj neulovljenih trenutkov in Grigorij je skozi drobne klopote kopit svojega konja, skozi vršenje krogel in v ušesih zavijajoči piš jenjal čutiti v ušesih bobnenje za njim idočo stotnijo. Kakor da mu je iz sluha izginil težki, nasilni, nepresušeno ledino stresajoči peket množice konj, kakor bi se začel oddaljevati, zamirati. Ta trenutek je izbruhnilo streljanje pred njim kakor kres, ko nanj vrže suhljali; zalajale so trope krogel. V zmešnjavi, v bojzni se je Grigorij ozrl. Zbeganost in srda sta mu krčevito spacičila obraz.

(Dalje prihodnjico)

Apex DOUBLE FEATURE
EVENT Save \$34.95

BIG APEX WASHER \$119.95
REG. PRICE

PERSONAL WASHER \$34.95
REG. PRICE

TOTAL VALUE \$154.90

\$119.95 BUYS BOTH

A Combination to Meet Every Laundry Need!

BIG FULL-SIZE Apex WASHER
• Exclusive, patented "Spiral Dasher" gets clothes CLEAN in 7 to 8 minutes!
• Large size porcelain enamel tub!
• 8-position wringer, automatic reversing drain!

PERSONAL Cinderella WASHER
• Washes gently—without beating, wringing or tearing!
• Does away with washing anything by hand!
• Ideal for sheer nylons, dainty baby garments, silks, synthetics and woolsens!

ONLY \$18.55 DOWN . . . 65 WEEKS TO PAY!

OBLAK FURNITURE CO.
6612 ST. CLAIR AVE.
HEnderson 2978 Cleveland, Ohio

A TERRIFIC VALUE! BUT QUANTITIES ARE LIMITED, SO HURRY!

**Obiščite Vaše oddaljene prijatelje nocoj
potom dolgodistančnega telefona**

Sestanek potom dolgodistančnega telefona more biti prav tako zadovoljiv kot osebni poset sosedstva. Zakaj bi izgubili stike z najboljšimi prijatelji in sorodniki, ko je tako lahko in prijetno jih posetiti potom telefona! In tudi tako malo stane! Samo pogledajte na notranjo stran prednje platnice vaše telefonske knjige za tipične dolgodistančne cene.

THE OHIO BELL TELEPHONE COMPANY

3 Million!

ALSCO ALUMINUM

COMBINATION STORM-SCREEN WINDOWS AND DOORS ARE NOW IN USE

• You, too can SAVE up to 35% on FUEL . . . cut down laundry-bills. Enjoy GREATER warmth with ALSCO.

Call HE 2222